

32004L0072

L 162/70

EUROOPA LIIDU TEATAJA

30.4.2004

KOMISJONI DIREKTIIV 2004/72/EÜ,

29. aprill 2004,

millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses heakskiidetud turutavade, kaupade tuletisinstrumentidega seotud siseteabe määratlemise, siseringi isikute nimekirjade koostamise, juhtide tehingutest teatamise ja kahtlastest tehingutest teatamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

turgudel. Selliseid tavasid ei peaks pädevad asutused iseene-
sest kõlbmatuteks tunnistama.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2003. aasta 28. jaanuari direktiivi 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 1 punkti 1 teist lõiku ja punkti 2 alapunkti a ning artikli 6 lõike 10 neljandat, viiendat ja seitsmendat taanet,

pärast konsulteerimist Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komiteega (CESR) ⁽²⁾ tehnilise nõuande saamiseks

ning arvestades järgmist:

(1) Turuosaliste õiglane ja tõhus käitumine on vajalik turu normaalse, piiranguteta tegutsemise ja turu terviklikkuse huvides. Eelkõige võivad turu terviklikkust ohustada sellised turutavad, mis pidurdavad pakkumise ja nõudluse koostmõju, piirates teiste turuosaliste võimalusi tehingutele vastata, ning on vähem tõenäoline, et pädevad asutused neid aktsepteerivad. Teisest küljest võidakse likviidsust soodustavaid tavasid tõenäolisemalt aktsepteerida kui likviidsust vähendavaid tavasid. Pädevad asutused tõenäoliselt ei aktsepteeri turutavasid, mis rikuvad turu väärkasutamise vältimiseks kavandatud õigusakte või tegevusjuhendeid. Kuna turutavad investorite vajaduste rahuldamiseks muutuvad kiiresti, tuleb pädevatel asutustel uusi ja tulevase turutavasid valvsalt jälgida.

(2) Turuosaliste turutavade läbipaistvus on oluline osa, kui käsitletakse, kas pädevad asutused konkreetset turutava aktsepteerivad või mitte. Mida vähem läbipaistev on turutava, seda tõenäolisemalt seda ei aktsepteerita. Reguleerimata turgude tavad võivad siiski struktuurilistel põhjustel olla vähem läbipaistvad kui sarnased tavad reguleeritud

(3) Ühe turu teatavad turutavad ei peaks ohustama turu terviklikkust teistel, otseselt või kaudselt seotud turgudel kogu ühenduses, hoolimata sellest, kas need turud on reguleeritud või reguleerimata. Seepärast, mida suurem on oht turu terviklikkusele sellisel seotud turul ühenduses, seda vähem tõenäoline on, et pädevad asutused neid tavasid aktsepteerivad.

(4) Teatava turutava aktsepteerimist käsitledes peaksid pädevad asutused konsulteerima teiste pädevate asutustega, eelkõige kui leidub uuritava turule võrreldavaid turge. Siiski võib esineda olukordi, mil turutava võidakse hinnata aktsepteeritavaks ühel konkreetsel turul ja mitteaktsepteeritavaks teisel võrreldaval turul ühenduses. Juhul kui esineb lahknevusi turutavades, mis on aktsepteeritud ühes liikmesriigis, kuid mitte teises liikmesriigis, võidakse lahenduse leidmiseks korraldada arutelu Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitees. Sellist aktsepteerimist otsustades peaksid pädevad asutused tagama kõrge konsultatsiooni- ja läbipaistvustaseme turuosaliste ja lõpptarbijate vahel.

(5) Finantsinstrumentidel mitte põhinevate tuletisinstrumentide turul osalejate jaoks on oluline omandada suurem õiguskindlus selle suhtes, millest koosneb siseteave.

(6) Emitentide või neid esindavate või nende kasuks tegutsevate isikute koostatavad loetelud isikutest, kes töötavad nende heaks töölepingu alusel või muudel alustel ja omavad juurdepääsu siseteabele, mis on otseselt või kaudselt seotud emitendiga, on turu terviklikkuse kaitse väärtuslik vahend. Need loetelud võivad aidata emitentidel või sellistel isikutel kontrollida sellise siseteabe voogu ja seeläbi kontrollida oma konfidentsiaalsuskohustust. Lisaks sellele võivad nimetatud loetelud olla kasulikuks töövahendiks pädevatele asutustele turu väärkasutamise alaste õigusaktide kohaldamise järelevalves. Emitentidel ja pädevatel asu-

⁽¹⁾ ELT L 96, 12.4.2003, lk 16.

⁽²⁾ CESR loodi komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsusega 2001/527/EÜ (EÜT L 191, 13.7.2001, lk 43).

tustel on vaja määratleda siseteave, millele siseringi isikutel on juurdepääs, ja millisel kuupäeval nad sellele juurdepääsu said. Juurdepääs emitentidega otse või kaudselt seotud siseteabele ei piira nende kohust hoiduda siseringitehingutest mis tahes siseteabe alusel, nagu on määratletud direktiivis 2003/6/EÜ.

(7) Emitendi koosseisus juhtimiskohustusi täitvate isikute või nendega lähedalt seotud isikute oma nimel sooritatavatest tehingutest teatamine pole üksnes väärtuslik teave turuosalistele, vaid ka täiendav vahend pädevatele asutustele turgude järelevalveks. Kõrgema astme juhtide kohustus tehingutest teavitada ei piira nende kohustust hoiduda siseringitehingutest mis tahes siseteabe alusel, nagu on määratletud direktiivis 2003/6/EÜ.

(8) Tehingutest teatamisel tuleb järgida isikuandmete edastamise eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ ⁽¹⁾ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta.

(9) Pädeva asutuse teavitamiseks sellise isiku kahtlastest tehingutest, kelle ametialane tegevus hõlmab finantsinstrumentidega seotud tehingute korraldamist, on vaja piisavaid tõendeid, et tehingud võiksid kujutada endast turu väärkasutamist, st tehingud annavad mõistlikult alust kahtlustada, et tegemist on siseringi tehingu või turuga manipuleerimisega. Teatavad tehingud ise võivad tunduda täiesti kahtlustevabad, kuid võivad võimalikust turu väärkasutamisest märku anda, kui neid vaadelda teisi tehinguid, teatavat käitumist või muud teavet silmas pidades.

(10) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ning selles järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 8 tunnustatud põhimõtteid.

(11) Käesolevas direktiivis sätestatud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpapierikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Mõisted

Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõike 10 kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *emitendi koosseisus juhtimiskohustusi täitev isik* – isik, kes on:

- a) haldus-, juhtimis- ja järelevalveorganite liige;
- b) kõrgema astme juht, kes pole punktis a osutatud organite liige, kellel on juurdepääs emitendiga otse või kaudselt seotud teabele ja kelle pädevuses on langetada selle emitendi tulevikuarenguid ja ärilisi väljavaateid mõjutavaid juhtimisotsuseid.

2. *finantsinstrumentide emitendi koosseisus juhtimiskohustusi täitva isikuga lähedalt seotud isik*:

- a) juhtimiskohustusi täitva isiku abikaasa või muu partner, kes on siseriiklikus õiguses abikaasaga võrdsustatud;
- b) vastavalt siseriiklikule õigusele juhtimiskohustusi täitva isiku ülalpeetavad lapsed;
- c) juhtimiskohustusi täitva isiku muud sugulased, kellel on olnud asjaomase tehingu kuupäeval selle isikuga sama majapidamine vähemalt ühe aasta jooksul;
- d) mis tahes juriidiline isik, trust või partnerlus, mille juhtimiskohustusi täidab käesoleva artikli punktis 1 või alapunktides a, b ja c viidatud isik või mida selline isik otse või kaudselt kontrollib või mis on asutatud selle isiku kasuks või mille majandushuvid on selle isikuga sisuliselt samaväärsed.

3. *isik, kelle ametialane tegevus hõlmab tehingute korraldamist* – vähemalt investeerimisühing või krediidasutus.

4. *investeerimisühing* – nõukogu direktiivi 93/22/EMÜ ⁽²⁾ artikli 1 punktis 2 määratletud isik;

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27.

5. *krediitiasutus* – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ⁽¹⁾ artikli 1 punktis 1 määratletud isik;
6. *pädev asutus* – direktiivi 2003/6/EÜ artikli 1 lõikes 7 määratletud pädev asutus.

Artikkel 2

Turutavade käsitlemisel arvesse võetavad tegurid

1. Direktiivi 2003/6/EÜ lõike 2 punkti 1 ja punkti 2 alapunkti a kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused, ilma et see piiraks koostööd teiste asutustega, võtavad konkreetse turutava aktsepteeritavuse hindamisel arvesse vähemalt järgmisi tegureid:

- a) asjakohase turutava läbipaistvus kogu turu jaoks;
- b) vajadus kaitsta turujõudude toimimist ning pakkumise ja nõudluse õiget vahekorda;
- c) millises ulatuses omab asjakohane turutava mõju turu likviidsusele ja tõhususele;
- d) millises ulatuses arvestab asjakohane turutava asjakohase turu kauplemissüsteemi ja võimaldab turuosalistel reageerida nõuetekohaselt ja õigeaegselt selle tavaga loodud uuele turuolukorrale;
- e) asjakohases tavas otseselt või kaudselt peituv risk sellega seotud reguleeritud või reguleerimata turgude terviklikkusele asjakohases finantsinstrumendis kogu ühenduses;
- f) direktiivi 2003/6/EÜ artikli 12 lõikes 1 nimetatud pädeva asutuse või muu asutuse uurimistulemus asjakohase turutava suhtes, eelkõige kas asjakohane turutava rikkus turu väärkasutuse vältimiseks kavandatud reegleid või tegevusjuhendeid kas kõnealusel turul või otseselt või kaudselt seotud turgudel ühenduses;
- g) asjakohase turu iseloomulik ülesehitus, sealhulgas kas see on reguleeritud või reguleerimata, kaubeldavate finantsinstrumentide liigid ja turuosaliste laad, sealhulgas jaeinvestorite asjakohasel turul osalemise ulatus.

Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused analüüsivad esimese lõigu punktis b viidatud kaitse vajadust käsitledes eelkõige

asjakohase turutava mõju turu põhiparameetritele, näiteks spetsiifilised turutingimused enne asjakohase turutava kohaldamist, ühe kauplemissäeva kaalutud keskmist hinda või kauplemissäeva sulgemishinda.

2. Liikmesriigid tagavad, et tavasid, eelkõige uusi või tulevase turutavasid ei peaks pädev asutus kõlbmatuteks lihtsalt seepärast, et ta pole neid varem aktsepteerinud.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused vaatavad regulaarselt läbi turutavad, mida nad on heaks kiitnud, eelkõige võttes arvesse olulisi muudatusi asjakohases turukeskkonnas, näiteks muudatused kauplemisseskirjades või turu infrastruktuuris.

Artikkel 3

Konsultatsioonimenetlused ja otsuste avalikustamine

1. Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 1 punkti 1 lõike 2 ja punkti 2 alapunkti a kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused konkreetse turutava aktsepteerimist või aktsepteerimise jätkamist käsitledes järgivad käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlusi.

2. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/6/EÜ artikli 11 lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused konsulteerivad enne asjaomase turutava heakskiitmist asjakohaste asutustega, näiteks emitentide, finantsteenuste osutajate, tarbijate, teiste asutuste ja turuoperaatorite esindajatega.

Konsultatsioonimenetlus hõlmab teiste pädevate asutustega konsulteerimist, eelkõige kui eksisteerivad võrreldavad turud, st struktuuride, mahtude, tehinguliikide osas.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avalikustavad oma otsused asjaomaste turutavade aktsepteeritavuse suhtes, sealhulgas selliste tavade nõuetekohased kirjeldused. Liikmesriigid tagavad veel, et pädevad asutused edastavad oma otsused võimalikult kiiresti Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komiteele, kes teeb selle otsekohe oma veebilehel kättesaadavaks.

Avalikustatakse muu hulgas asjakohase tava aktsepteeritavuse käsitlemisel arvesse võetud tegurid, eelkõige kui erinevates liikmesriikides on sama tava aktsepteeritavuse suhtes erinevatele järeldustele jõutud.

⁽¹⁾ EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1.

4. Kui konkreetsete juhtumite uurimismenetlustega on juba alustatud, võidakse lõigetes 1–3 sätestatud konsultatsioonimenetlusi edasi lükata kuni sellise uurimise ja sellega võimalikult seotud sanktsioonide lõppemiseni.

5. Lõigetes 1–3 sätestatud konsultatsioonimenetluste järel aktiveeritud turutava ei muudeta ilma sama konsultatsioonimenetlust kasutamata.

Artikkel 4

Kaupade tuletisinstrumentidega seotud siseteave

Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 1 punkti 1 teise lõigu kohaldamiseks eeldatakse, et kaupade tuletisinstrumentide turgude kasutajatelt eeldatakse, et nad saavad otseselt või kaudselt sellise ühe või mitme tuletisinstrumentiga seotud teavet:

- a) mis tehakse korrapäraselt kättesaadavaks nende turgude kasutajatele või
- b) mille avalikustamine on nõutav kooskõlas õigus- või haldusnormide, turu eeskirjade, lepingute või tavadega asjakohasel tooraineturul või kauba tuletisinstrumentide turul.

Artikkel 5

Siseringi isikute loetelud

1. Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõike 3 kolmanda lõigu kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et siseringi isikute loetelud hõlmaksid kõiki nimetatud artikliga hõlmatud isikuid, kellel on juurdepääs emitendiga otseselt või kaudselt seotud siseteabele kas korrapäraselt või aeg-ajalt.

2. Siseringi isikute loetelu sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- a) siseteabele juurdepääsu omava isiku identiteet;
 - b) põhjus, miks isik on lisatud loetellu;
 - c) siseringi isikute loetelu koostamise ja uuendamise kuupäev.
3. Siseringi isikute loetelu ajakohastatakse viivitamata
- a) kui muutub loetelus juba oleva isiku loetellu lisamise põhjus;
 - b) kui loetellu tuleb lisada uus isik;
 - c) märkega, kas ja kui loetelus oleval isikul pole enam juurdepääsu siseteabele.

4. Liikmesriigid tagavad, et siseringi isikute loetelusi säilitatakse vähemalt viis aastat pärast nende koostamist või ajakohastamist.

5. Liikmesriigid tagavad, et siseringi isikute loetelude koostamise eest vastutavad isikud võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et sellisesse loetellu lisatud isik, kes omab juurdepääsu siseringi teabele, tunnustab sellega kaasnevaid õiguslikke ja reguleerimisülesandeid ja on teadlik sellise teabe väärkasutuse või ebasobiva levitamise seotud sanktsioonidest.

Artikkel 6

Juhtide tehingud

1. Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõike 4 kohaldamiseks ja ilma et see piiraks liikmesriikide õigust sätestada nimetatud artiklis loetlemata muid teatamiskohustusi, tagavad liikmesriigid, et pädevaid asutusi teavitatakse kõikidest reguleeritud turul kauplemiseks heakskiidetud aktsiate või tuletisinstrumentide või muude nendega seotud finantsinstrumentidega seotud tehingutest, mida sooritatakse eespool nimetatud artikli 1 punktides 1 ja 2 osutatud isikute nimel. Need isikud täidavad emitendi registreerimiskoha liikmesriigi teavitamiseskirju. Teade edastatakse viie tööpäeva jooksul tehingu kuupäevast nimetatud liikmesriigi pädevale asutusele. Kui emitent pole üheski liikmesriigis registreeritud, edastatakse teade selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus emitent on kohustatud esitama nende aktsiatega seotud iga-aastast teavet kooskõlas direktiivi 2003/71/EÜ artikliga 10.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, et kuni tehingute kogusumma kalendriaasta lõpul ei ületa viit tuhandet eurot, teatamist ei nõuta või võib teatamisega oodata kuni järgmise aasta 31. jaanuarini. Tehingute kogusumma arvutamiseks liidetakse artikli 1 punktis 1 nimetatud isikute oma nimel ja artikli 1 punktis 2 nimetatud isikute oma nimel läbi viidud tehingud.

3. Teade sisaldab järgmisi andmeid:

- a) emitendi koosseisus juhtimiskohustusi täitva isiku nimi või vajadusel sellise isikuga lähedalt seotud isiku nimi,
- b) teavitamiskohustuse põhjus,
- c) asjakohase emitendi nimi,
- d) finantsinstrumenti kirjeldus,
- e) tehinguliik (nt omandamine või võõrandamine),
- f) tehingu kuupäev ja koht,
- g) tehingu hind ja maht.

Artikkel 7

Kahtlased tehingud, millest tuleb teavitada

Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõike 9 kohaldamiseks tagavad liikmesriigid, et eespool artikli 1 punktis 3 osutatud isikud otsustavad igal juhtumil eraldi, kas eksisteerib mõistlik põhjus kahtlustada, et tehing on seotud siseringi tehingu või turuga manipuleerimisega, võttes arvesse siseringi tehingu või turuga manipuleerimise elemente, millele on osutatud direktiivi 2003/6/EÜ artiklites 1–5, komisjoni direktiivis 2003/124/EÜ, ⁽¹⁾ millega rakendatakse direktiiv 2003/6/EÜ siseringi teabe määramise ja avalikustamise ning turuga manipuleerimise määramise kohta ja käesoleva direktiivi artiklis 4. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/6/EÜ artikli 10 kohaldamist, kohaldatakse isikute suhtes, kelle ametialane tegevus hõlmab tehingute korraldamist, selle liikmesriigi teatamiseeskirju, kus nad on registreeritud või kus asub nende peakorter või, filiaali puhul, kus asub filiaal. Teade adresseeritakse nimetatud liikmesriigi pädevale asutusele.

Liikmesriigid tagavad, et kahtlaste tehingute kohta teavet saavad pädevad asutused edastavad selle teabe viivitamata asjaomaste reguleeritud turgude pädevatele asutustele.

Artikkel 8

Teatamistähtaeg

Liikmesriigid tagavad, et artikli 1 punktis 3 osutatud isikud, saades teadlikuks faktist või teabest, mis annab mõistliku aluse kahtlusteks asjakohase tehingu suhtes, teatavad sellest viivitamata.

Artikkel 9

Teatamise sisu

1. Liikmesriigid tagavad, et teatamiskohustuslikud isikud edastavad pädevale asutusele järgmise teabe:

- a) tehingute kirjeldus, sealhulgas korralduse liik (limiitorder, turuhinnaga order või muud orderit iseloomustavad tegurid) ja turu liik (nt suurte kogustega kauplemine (*block trade*));
- b) põhjused, mis tingisid kahtluse, et tehingud võiksid kujutada endast turu väärkasutust;
- c) vahendid nende isikute identifitseerimiseks, kelle nimel tehingud sooritati, ja asjakohaste tehingutega seotud teiste isikute identifitseerimiseks;

d) pädevus, mille alusel teatamiskohustusega isik tegutseb (näiteks iseenda või kolmandate isikute nimel);

e) mis tahes teave, mis võib olla oluline kahtlaste tehingute läbi vaatamisel.

2. Kui see teave pole teatamise ajal kättesaadav, sisaldab teade vähemalt põhjusi, miks teate saatvad isikud kahtlustavad, et need tehingud võivad kujutada endast siseringi tehinguid või turuga manipuleerimist. Kogu ülejäänud teave esitatakse pädevale asutusele, kui see muutub kättesaadavaks.

Artikkel 10

Teatamisvahendid

Liikmesriigid tagavad, et pädevat asutust saab teavitada kirja, elektronposti, telefaksi või telefoni teel, tingimusel et viimasel juhul kinnitatakse pädeva asutuse taotluse korral teadet mis tahes kirjalikus vormis.

Artikkel 11

Vastutus ja ametisaladus

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevaid asutusi kooskõlas artiklitega 7–10 teavitav isik ei teavita ühtki teist isikut, eelkõige isikuid, kelle nimel on tehinguid sooritatud ega nende isikutega seotud isikuid, kõnesolevast teatest, välja arvatud vastavalt õigusaktides sätestatu alusel. Kõnesoleva nõude täitmisest ei tulene teavitavale isikule vastutust, tingimusel et teavitav isik tegutseb heauskselt.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ei avalikusta ühelegi isikule nendest tehingutest teavitanud isiku identiteeti, kui avalikustamine kahjustab või võib tehingutest teavitanud isikut kahjustada. Käesolev säte ei piira jõustamis- ja sanktsioneerimiseeskirjade nõuete kohaldamist direktiivi 2003/6/EÜ alusel ega direktiivis 95/46/EÜ sätestatud isikuandmete edastamise eeskirjade kohaldamist.

3. Pädevate asutuste heauskset teavitamist vastavalt artiklitele 7–10 ei käsitleta teabe avaldamisele lepingu või õigus- või haldusnormidega kehtestatud piirangute rikkumisena ning teavitav isik ei kanna selle eest mingit vastutust.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 12. oktoobriks 2004. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

⁽¹⁾ ELT L 339, 24.12.2003, lk 70.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste sise-riiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 29. aprill 2004

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Frederik BOLKESTEIN